

Slikproblemen uitgelicht

Dysfagie treedt op wanneer slikken problematisch wordt. Het slikproces kan op zijn traject van mond naar maag door één of meerdere onderliggende oorzaken gehinderd worden.

Wanneer het voedsel hierdoor tussen de stemplooien door in de luchtpijp en longen terechtkomt spreekt men van **aspiratie**. Dit heeft mogelijk een longontsteking tot gevolg.

De impact van een slikstoornis op de kwaliteit van leven: een niet te onderschatten probleem!

In tegenstelling tot wat veel patiënten denken, kunnen slikstoornissen leiden tot problemen met het zelfbeeld, **sociaal** gedrag en depressie.

- 45 % van de oudere mensen met slikklachten (in ziekenhuizen of bejaardentehuizen) vindt eten nog aangenaam.
- 41 % krijgt angst- of paniekaanvallen tijdens het eten.
- 36 % vermijdt om samen te eten met anderen.

Ook op **medisch** vlak zien we vaak problemen.

- 50 % eet minder.
- 44 % lijdt aan gewichtsverlies.
- Eén derde van de patiënten geeft aan dat ze na hun maaltijd nog honger en dorst hebben.

Bij **kinderen** waarbij het ontwikkelingsproces van het slikken verstoord wordt, kunnen ondervoeding, verminderde leeromgevingen, psychologische problemen, ... optreden.

Prevalentie	
Bejaarden	16 tot 50 %
CVA-patiënten*	30 tot 50 %
Parkinsonpatiënten	50 tot 90 %
ALS-patiënten**	bijna allemaal

* Cerebro Vasculair Accident (beroerte)

** Amyotrofe Lateraal Sclerose (spierziekte)

Toch blijft dysfagie een onderschat en miskend probleem. Via deze informatiebrochure willen we correcte informatie geven rond deze problematiek en zo zorgen voor meer comfort en levenskwaliteit.

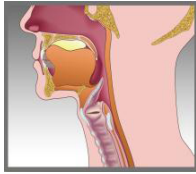
Multidisciplinaire behandeling

Een patiënt met een dysfagie wordt **multidisciplinair** opgevolgd. Elke discipline heeft immers zijn eigen visie en eigen beroepsspecifieke inbreng bij de behandeling van slikproblemen. Centraal hierbij staan de patiënt en zijn omgeving. Hieronder vind je een overzicht van de disciplines die deel uitmaken van het team.

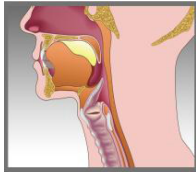
Ook hun taak bij diagnostiek en behandeling van patiënten met slikproblemen wordt omschreven:

- Een patiënt met een slikstoornis wordt zorgvuldig opgevolgd door de **logopediste**. In eerste instantie voert de logopediste een slikscreening uit en legt vast welke voeding de patiënt mag eten. Daarna begeleidt de logopediste de patiënt tijdens elke maaltijd, leert de patiënt de juiste sliktechnieken aan. Ze bouwt de voeding op tot wanneer de patiënt opnieuw gewone voeding kan eten.
- De medische behandeling met o.a. medicatie en/of heelkunde gebeurt door het **medisch team**.
- De **verpleegkundige** signaleert problemen. Ze volgt de sondevoeding op, zorgt voor supervisie bij patiënten met een verhoogd aspiratierisico, zorgt voor de mondhygiëne en canulezorg.
- De **diëtiste** past de consistentie van de voeding aan in samenspraak met de logopediste.
- De **kinesist** leert de patiënt adequaat ophoesten en geeft respiratoire training.
- De **ergotherapeut** past de materialen aan, gaande van aanpassing van de rolstoel om de houding te corrigeren tot aanpassingen van het eetgerei.
- De **maatschappelijk werker** zorgt voor de sociale begeleiding van patiënt en familie en biedt indien nodig mogelijkheden aan voor thuiszorg na ontslag.

Orale voorbereidingsfase:

- kauwen voedsel
- vorming van voedselbrok (bolus)
- gebeurt bewust

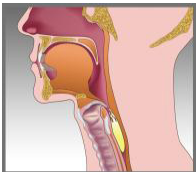
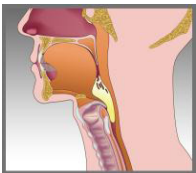
Orale transportfase:

- voortbewegen bolus naar keelholte
- bewegingen tong
- gebeurt bewust

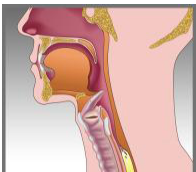
Faryngeale fase:

- inzetten slikreflex
- afsluiten neusholte
- strotklepje omlaag
- stembanden sluiten
- gebeurt onbewust

Oesophageale fase:

- bolus van slokdarm naar maag
- openen neusholte
- strotklepje omhoog
- openen stembanden
- gebeurt onbewust

Tips voor familie en vrienden

- Het is belangrijk de patiënt:
 - voldoende tijd te geven om te eten;
 - in een rustige omgeving te laten eten (niet teveel afleiding door externe prikkels);
 - kleine, hanteerbare porties te geven;
 - goed rechtop te laten zitten;
 - niet te laten praten tijdens het eten;
 - verbale instructies te laten opvolgen tijdens het eten.
- Pas de keuze van het voedsel aan aan de specifieke problemen van de patiënt en vraag bij twijfel advies aan de logopediste of diëtiste.
- Controleer of de ademhaling van de patiënt tijdens de maaltijd normaal verloopt.
- Zet de voeding onmiddellijk stop als er ernstig verslikken optreedt en raadpleeg een arts om het slikken te evalueren. Soms is het voldoende om de patiënt stevig te laten hoesten en voorover te laten buigen. Klopt tijdens het verslikken nooit op de rug!

Voor meer informatie
Contactpersoon: Annelies Vidts
Tel. 054/43.22.09
E-mail: logopedie.ger@asz.be

CAMPUS GERAARDSBERGEN LOGOPEDIE

Gasthuisstraat 4
9500 Geraardsbergen
T +32 (0)54 43 22 09
E logopedie.ger@asz.be

V.U.: Sabine Siau, alg. dir wnd., p/a ASZ, Merestraat 80, 9300 Aalst

© november 2015 ASZ

Informatiebrochure

Slikstoornissen